

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VALSTYBINĘ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJĄ

2021-04-15 Nr. 4D-2021/1-492

Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigoje buvo gautas X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) pakartotinis skundas (toliau vadinama – Skundas) dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos (toliau citatose ir tekste vadinama – VDAI) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai biurokратиškai nagrinėjus jo 2020-05-18 skundą ir nepriėmus sprendimo dėl jo prašymo pažeidėjui surašyti administracinio nusižengimo protokolą ir skirti administracinę baudą.

2. Skunde, be kitų aplinkybių, Pareiškėjas nurodo:

2.1. „2021-01-11 pateikiau skundą (SKĮ registracijos Nr. P-71, 2021-01-12). Skundą atsisakyta nagrinėti, su kuo nesutinku“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „Su rašto teiginiu, kad ginčas dėl teisės nagrinėtinas teisme, sutinku. Tačiau ginčo dėl teisės aš nekėliau“;

2.3. „Ginčas dėl teisės inicijuotas teisme dar iki skundo Seimo kontrolieriui“;

2.4. „Akcentuoju, kad mano skundo teismui ir skundo Seimo kontrolieriui dalykai nesutampa. Skundo teismui reikalavimas yra toks: „Teismo prašau: įpareigoti instituciją pradėti administracinės baudos skyrimo procedūrą (administracinio nusižengimo teiseną)“;

2.5. „Skundas Seimo kontrolieriui buvo dėl to, kad aš negavau sprendimo (kaip valios, o ne kaip dokumento) į savo reikalavimą“;

2.6. „Tačiau išvados, kad VDAI direktorius mano skundą nagrinėjo biurokратиškai, nutartyje nėra ir nebus, nes tokio reikalavimo aš negaliu pareikšti administracinio nusižengimo byloje.“

3. Seimo kontrolieriaus Pareiškėjas prašo:

3.1. „[...] nagrinėti [...] 2021-01-11 skundą“;

3.2. „[...] pripažinti, kad Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktorius R.A. mano 2020-05-18 skundą sprendė biurokратиškai.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Iš kartu su pirminiu 2021-01-11 skundu Seimo kontrolieriui pateiktų dokumentų nustatyta, kad Pareiškėjui pateikti:

4.1. VDAI **2020-09-18 sprendimas „Dėl X 2020-05-18 skundo“ Nr. 3R-812 (2.13-1)** (kopija), kuriame, be kita ko, nurodyta:

4.1.1. „Pagal Administracinių nusižengimų registro nuostatus (toliau – Registras), patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016-12-28 nutarimu Nr. 1278, Registro duomenų valdytojas yra VRM, kuri yra asmens duomenų, esančių Registre, valdytoja. Todėl šiuo atveju būtent VRM yra atsakinga už Registre esančių duomenų tvarkymą. Pagal Registro nuostatus, vieni iš Registro tvarkytojų (Registro tvarkytojai yra asmens duomenų, esančių Registre, tvarkytojai) yra IRD, taip pat Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentas) ir apskričių vyriausieji policijos komisariatai, Lietuvos kelių policijos tarnyba, Lietuvos kriminalinės policijos biuras (toliau – policijos įstaigos) – šiuo konkrečiu atveju – Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Palangos miesto policijos komisariatas“;

4.1.2. „Konstatavus BDAR 5 straipsnio 1 dalies c punkto pažeidimą, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai teiktinas nurodymas užtikrinti, kad Administracinių nusižengimų registre automatiškai generuojami ir įtraukiami į protokolus asmens duomenys būtų tvarkomi laikantis BDAR 5 straipsnio 1 dalies c punkto reikalavimų“;

4.1.3. „Pareiškėjo skundą pripažinti pagrįstu“;

4.1.4. „Šis sprendimas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui (adresas: Žygimantų g. 2, Vilnius)“;

4.1.5. „Apie priimtą sprendimą informuoti pareiškėją ir Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Palangos miesto policijos komisariatą, Informatikos ir ryšių departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministeriją“;

4.2. VDAI **2020-11-10 raštas „Dėl Jūsų 2020-10-20 reikalavimo“ Nr. 2R-5550 (2.13.E)** (toliau vadinama – Raštas) (kopija), kuriame, be kita ko, nurodyta:

4.2.1. „Vadovaujantis 29 straipsnio darbo grupės 2017 m. spalio 3 d. patvirtintomis Administracinių baudų taikymo ir nustatymo pagal Reglamentą 20165/679 gairėmis, „kai įvertinus atvejo faktus, nustatomas Reglamento pažeidimas, kompetentinga priežiūros institucija turi nustatyti, kuri (-ios) taisomoji (-osios) priemonė (-s) yra tinkamiausia (-ios) pažeidimui. Kaip visos taisomosios priemonės apskritai, administracinės baudos turėtų atitikti pažeidimo pobūdį, sunkumą ir padarinius, o priežiūros institucijos visus konkretaus atvejo faktus turi vertinti nuosekliai ir objektyviai pagrįstai. BDAR 58 straipsnio 2 dalies b–j punktuose nurodyta, kurias priemones priežiūros institucijos gali taikyti Reglamentą pažeidusiam duomenų valdytojui arba duomenų tvarkytojui“;

4.2.2. „Pagal BDAR 83 straipsnio 1 dalį, kiekviena priežiūros institucija užtikrina, kad pagal šį BDAR straipsnį skiriamos administracinės baudos už 4, 5, 6 dalyse nurodytus šio reglamento pažeidimus kiekvienu konkrečiu atveju būtų veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Pagal BDAR 83 straipsnio 2 dalį, sprendžiant dėl to, ar skirti administracinę baudą, ir sprendžiant dėl administracinės baudos dydžio, kiekvienu konkrečiu atveju deramai atsižvelgiama į šiuos dalykus: a) pažeidimo pobūdį, sunkumą ir trukmę, atsižvelgiant į atitinkamo duomenų tvarkymo pobūdį, aprėptį ar tikslą, taip pat į nukentėjusių duomenų subjektų skaičių ir jų patirtos žalos dydį; b) tai, ar pažeidimas padarytas tyčia, ar dėl aplaidumo; c) bet kuriuos veiksmus, kurių duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas ėmėsi, kad sumažintų duomenų subjektų patirtą žalą; d) duomenų valdytojo arba duomenų

tvarkytojo atsakomybės dydį, atsižvelgiant į jų pagal 25 ir 32 straipsnius įgyvendintas technines ir organizacines priemones; e) bet kuriuos to duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo svarbius ankstesnius pažeidimus; f) bendradarbiavimo su priežiūros institucija siekiant atitaisyti pažeidimą ir sumažinti galimą neigiamą jo poveikį laipsnį; g) asmens duomenų, kuriems pažeidimas turi poveikį, kategorijas; h) tai, koku būdu priežiūros institucija sužinojo apie pažeidimą, visų pirma tai, ar duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas pranešė apie pažeidimą (jei taip – koku mastu); i) jei atitinkamam duomenų valdytojui ar duomenų tvarkytojui dėl to paties dalyko anksčiau buvo taikytos 58 straipsnio 2 dalyje nurodytos priemonės – ar laikytasi tų priemonių; j) ar laikomasi patvirtintų elgesio kodeksų pagal 40 straipsnį arba patvirtintų sertifikavimo mechanizmų pagal 42 straipsnį; ir k) kitus sunkinančius ar švelninančius veiksnius, susijusius su konkretaus atvejo aplinkybėmis, [...]“;

4.2.3. „Vadovaujantis tuo, kas išdėstyta, Inspekcija turi diskrecijos teisę spręsti dėl taisomųjų veiksmų ėmimosi. Kiekvienas atvejis vertinamas individualiai ir nustatoma, kuri priemonė (taisomoji priemonė) yra tinkamiausia duotuoju atveju. Šiuo atveju Inspekcija sprendė, kad efektyviausia poveikio priemonė, daranti įtaką ne tik Jūsų, bet ir daugelio subjektų asmens duomenų tvarkymo atitiktis BDAR atžvilgiu, yra nurodymas“;

4.2.4. „Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad, vadovaujantis ADTAI 31 straipsnio 1 dalimi, Inspekcijos 2020-09-18 sprendimas Nr. 3R-812 (2.13-1) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos galėjo būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui (adresas: Žygimantų g. 2, Vilnius). Taip pat vadovaujantis BDAR 79 straipsniu, jei manote, kad BDAR nustatytos Jūsų teisės buvo pažeistos, Jūs turite teisę civilinio proceso tvarka pareikšti ieškinį teismui [...]“.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

5. Su Skunde nurodytomis aplinkybėmis susijusios teisės aktų nuostatos:

5.1. Europos Parlamento ir Tarybos (ES) 2016-04-17 reglamente 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrajame duomenų apsaugos reglamente; BDAR) nustatyta:

58 straipsnis – „2. Kiekviena priežiūros institucija turi visus šiuos įgaliojimus imtis taisomųjų veiksmų: a) įspėti duomenų valdytoją arba duomenų tvarkytoją, kad numatomomis duomenų tvarkymo operacijomis gali būti pažeistos šio reglamento nuostatos; [...] d) nurodyti duomenų valdytojui arba duomenų tvarkytojui suderinti duomenų tvarkymo operacijas su šio reglamento nuostatomis, tam tikrais atvejais – nustatytu būdu ir per nustatytą laikotarpį; [...] i) skirti administracinę baudą pagal 83 straipsnį, kartu taikydama šioje dalyje nurodytas priemones arba vietoj jų, atsižvelgiant į kiekvieno konkreto atvejo aplinkybes; [...]“.

5.2. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso:

34 straipsnis. *Administracinės nuobaudos ir administracinio poveikio priemonės rūšies parinkimas, baudos dydžio ir asmeniui suteiktos specialiosios teisės atėmimo trukmės nustatymas, draudimo vairuoti transporto priemones, kuriose neįrengti antialkoholiniai variklio užraktai, trukmės nustatymas išnagrinėjus administracinio nusižengimo bylą*

„6. Teismas ar administracinio nusižengimo bylą ne teismo tvarka išnagrinėjusi institucija (pareigūnas), atsižvelgdami į padaryto administracinio nusižengimo pobūdį, pažeidėjo kaltės formą ir rūšį, asmenybę, atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes ir vadovaudamiesi teisingumo ir protingumo principais, gali paskirti mažesnę baudą negu šio kodekso specialiosios dalies straipsnio sankcijoje numatyta minimali bauda arba paskirti švelnesnę administracinę nuobaudą ar administracinio poveikio priemonę, negu numatyta šio kodekso specialiosios dalies straipsnio

sankcijoje, arba administracinės nuobaudos ar administracinio poveikio priemonės neskirti. Teismas ar administracinio nusižengimo byla ne teismo tvarka išnagrinėjusi institucija (pareigūnas) kiekvieną savo sprendimą privalo motyvuoti. Administracinio nusižengimo byla ne teismo tvarka išnagrinėjusios institucijos (pareigūno) sprendimą sankcionuoja apylinkės teismo teisėjas“;

590 straipsnis. Pagrindai pradėti administracinių nusižengimų teiseną

„1. Pareigūnai, atlikdami įstatymų įgyvendinimo kontrolę ar kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas, administracinių nusižengimų teiseną pradeda vadovaudamiesi šiuo kodeksu ir jų veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Dėl administracinio nusižengimo teisenos pradžios specialus procesinis dokumentas nerašomas. [...]“;

608 straipsnis. Administracinio nusižengimo protokolo surašymas

„1. Baigęs administracinio nusižengimo tyrimą, jį atlikęs pareigūnas surašo administracinio nusižengimo protokolą. Protokolas surašomas dalyvaujant administracinėn atsakomybėn traukiamam asmeniui. [...]“

5.3. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo:

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

„1. **Biurokratizmas** – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai. [...]“;

12 straipsnis. Seimo kontrolierių tiriama skundai

„1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje [...]“;

22 straipsnis. Seimo kontrolieriaus sprendimai

„1. Seimo kontrolierius, atlikęs tyrimą, priima sprendimą: 1) pripažinti skundą pagrįstu; 2) atmesti skundą; 3) nutraukti skundo tyrimą. [...] 3. Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.“

5.4. Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau vadinama ir – ADTAJ):

8 straipsnis – „3. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, Lietuvos Respublikos Seimo nariai ir kiti pareigūnai, politinės partijos ir politinės organizacijos, asociacijos, kiti juridiniai ir fiziniai asmenys neturi teisės Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, jos vadovui, valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, daryti jokie politinio, ekonominio, psichologinio, socialinio spaudimo ar kitokio neteisėto poveikio. Kišimasis į Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos veiklą užtraukia įstatymų nustatytą atsakomybę“;

11 straipsnis – „Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija atlieka Reglamente (ES) 2016/679 nustatytas priežiūros institucijos užduotis“;

17 straipsnis – „1. Tikrinamas asmuo, kai Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija savo iniciatyva atlieka tyrimą ir (ar) patikrinimą, pareiškėjas ir skundžiamas asmuo, kai priežiūros institucija nagrinėja skundą, taip pat administracinės baudos skyrimo procedūros metu pažeidimo padarymu įtariamas asmuo turi Reglamente (ES) 2016/679 ir šiame įstatyme nurodytas teises ir pareigas. 2. Tikrinamas asmuo, pareiškėjas, skundžiamas asmuo ir pažeidimo padarymu įtariamas asmuo taip pat turi teisę: 1) gauti paaiškinimus apie tyrimo ir (ar) patikrinimo arba skundo nagrinėjimo dalyką ir

pagrindą; 2) savo iniciatyva pateikti papildomus paaiškinimus ir (ar) informaciją, susijusią su tyrimo ir (ar) patikrinimo atlikimu arba skundo nagrinėjimu; 3) apskųsti priežiūros institucijos veiksmus ar neveikimą; 4) susipažinti su tyrimo ir (ar) patikrinimo atlikimo, skundo nagrinėjimo ir administracinės baudos skyrimo medžiaga, išskyrus valstybės, tarnybos, profesinę, komercinę ar kitą įstatymų saugomą paslaptį sudarančią informaciją. [...]"

22 *straipsnis* – „1. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, baigusi tyrimą ir (ar) patikrinimą savo iniciatyva, motyvuotai nusprendžia: 1) konstatuoti, kad pažeidimų nenustatyta; 2) teikti duomenų valdytojui ir (ar) duomenų tvarkytojui nurodymus, rekomendacijas ir (ar) taikyti kitas Reglamento (ES) 2016/679 58 straipsnio 2 dalyje, šio įstatymo 33 straipsnyje ir kituose įstatymuose, reglamentuojančiuose asmens duomenų ir (ar) privatumo apsaugą, nurodytas priemones. Jei ketinama skirti administracinę baudą, atliekami šio skyriaus ketvirtajame skirsnyje nurodyti veiksmai; 3) surašyti administracinio nusižengimo protokolą pažeidimą padariusiam asmeniui. [...] 3. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos sprendimai gali būti skundžiami teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka“;

23 *straipsnis* – „1. Priežiūros institucija nagrinėja skundus dėl Reglamento (ES) 2016/679, šio įstatymo ir kitų įstatymų, reglamentuojančių asmens duomenų ir (ar) privatumo apsaugą, pažeidimų šių teisės aktų ir priežiūros institucijos nustatyta tvarka“;

31 *straipsnis* – „1. Priežiūros institucija, baigusi skundo ar jo dalies nagrinėjimą, motyvuotai nusprendžia: 1) pripažinti skundą ar jo dalį pagrįsta; 2) atmesti skundą ar jo dalį. 2. Kai skundas ar jo dalis pripažįstama pagrįsta, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija motyvuotai: 1) teikia duomenų valdytojui ir (ar) duomenų tvarkytojui nurodymus, rekomendacijas ir (ar) taiko kitas Reglamento (ES) 2016/679 58 straipsnio 2 dalyje, šio įstatymo 33 straipsnyje ir kituose įstatymuose, reglamentuojančiuose asmens duomenų ir (ar) privatumo apsaugą, nurodytas priemones. Jei ketinama skirti administracinę baudą, atliekami šio skyriaus ketvirtajame skirsnyje nurodyti veiksmai; 2) surašo administracinio nusižengimo protokolą pažeidimą padariusiam asmeniui. [...]"

Tyrimui reikšminga teismų praktika

6. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama ir – LVAT) praktika:

6.1. LVAT 2014-05-28 nutartyje administracinėje byloje Nr. A261-610/2014, be kita ko, nurodyta:

„[...] viešojo administravimo subjektas, bet koku būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ja nuostatų bei kitų teisės aktų nustatytu būdu. Tačiau tai nereiškia, kad VAĮ [Viešojo administravimo įstatymas], kitų šiam ginčui aktualių teisės aktų taikymo požiūriu atsakovas privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantys į juos asmenys [...]"

6.2. LVAT 2011-10-19 nutartyje administracinėje byloje Nr. A143-2741/2011, be kita ko, nurodyta:

„[...] ABTĮ [Administracinių bylų teisenos įstatymas] taikymo požiūriu, vienokios arba kitokios poveikio priemonės taikymas arba jų netaikymas negali būti laikomas pareiškėjų teisių arba įstatymų saugomų interesų pažeidimu, nes visais atvejais tai nesukeltų ir nesukėlė pareiškėjams tam tikrų tiesioginių teisinių pasekmių [...]"

6.3. LVAT 2003-12-15 nutartyje administracinėje byloje Nr. A-4-689-03, be kita ko, nurodyta:

„[...] Administracinių teisės pažeidimų tyrimas ir nuobaudos skyrimas yra procesinė veikla, kurią reglamentuoja specialus įstatymas – ATPK [nuo 2017 m. sausio 1 d. – ANK – aut. past.]. [...]"

Administracinių teisės pažeidimų teiseje dalyvaujantys subjektai yra specifiniai [...]. Administracinių teisės pažeidimų teiseja iš esmės nuo viešojo administravimo skiriasi savo prigimtimi, kadangi ja yra įgyvendinamos valstybės nustatytos tam tikros prievartos priemonės subjektams, pažeidžiantiems įstatymais ir viešojo administravimo subjektų aktais nustatytas privalomas elgesio taisyklės; [...] administracinio pažeidimo teiseja iš esmės yra reglamentuojama ATPK normomis, kurios apibrėžia asmens patraukimo atsakomybėn, bylos iškėlimo, administracinio pažeidimo tyrimo, bylos nagrinėjimo ir kt. procedūras, taip pat teiseje dalyvaujančius subjektus; administracinių teisės pažeidimų bylose priimamus sprendimus, jų įforminimą, apskundimą, vykdymą; [...] Vyriausybė ar jos įgaliota institucija negali atlikti stebėjimų ir apibendrinti institucijų (pareigūnų), traukiančių administracinėn atsakomybėn padariusius administracinius teisės pažeidimus asmenis bei nagrinėjančių administracinių teisės pažeidimų bylas, procesinės veiklos, nes tokios veiklos teisėtumo kontrolė yra griežtai reglamentuojama ATPK normomis ir ją gali vykdyti tik ATPK įvardyti subjektai. Išdėstyti argumentai leidžia daryti išvadą, kad administracinių teisės pažeidimų teiseja ir joje dalyvaujantys subjektai nepatenka į viešojo administravimo sistemą [...].“

7. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (toliau vadinama ir – LAT) praktika:

LAT Specialiosios teisėjų kolegijos 2016-06-21 nutartyje teismingumo byloje Nr. T-30/2016, be kita ko, nurodyta:

„[...] skundas, kuriuo prašoma „įpareigoti instituciją pradėti administracinės baudos skyrimo procedūrą (administracinio nusižengimo teiseja)“, pagal savo pobūdį, yra nukreiptas į VDAI, kaip administracinio nusižengimo tyrimo subjektą, taigi, remiantis tuo, kas išdėstyta anksčiau, yra teismingas bendrosios kompetencijos teismui.“

Tyrimo išvados

8. Pareiškėjas Skundu kreipėsi į Seimo kontrolierių tikslindamas jo pirminiame 2021-01-11 skunde nurodytas aplinkybes dėl VDAI pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai biurokратиškai nagrinėjus jo 2020-05-18 skundą ir nepriėmus sprendimo dėl jo prašymo pažeidėjui surašyti administracinio nusižengimo protokolą ir skirti administracinę baudą.

Iš Seimo kontrolieriui tyrimo metu pateiktos informacijos nustatyta, kad Pareiškėjas kreipėsi į VDAI su 2020-05-18 skundu dėl galimų asmens duomenų apsaugos reikalavimų pažeidimų, 2020-09-18 sprendimu VDAI pripažino jo skundą pagrįstu, informavo apie priimtą sprendimą Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministeriją (Registro valdytoja), Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Palangos miesto policijos komisariatą bei Informatikos ir ryšių departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (IRD) (Registro tvarkytojai), taip pat teikė nurodymą Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai.

Įvertinus Skundo aplinkybes, atkreiptinas dėmesys, kad VDAI pavesta tikrinti asmens duomenų tvarkymo teisėtumą ir priimti sprendimus dėl asmens duomenų tvarkymo pažeidimų. Pagal nustatytą teisinį reguliavimą, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, Lietuvos Respublikos Seimo nariai ir kiti pareigūnai, politinės partijos ir politinės organizacijos, asociacijos, kiti juridiniai ir fiziniai asmenys neturi teisės Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, jos vadovui, valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, daryti jokio politinio, ekonominio, psichologinio, socialinio spaudimo ar kitokio neteisėto poveikio (šios pažymos 5.4 punktas). VDAI sprendimus dėl skundo tyrimo priima savarankiškai. Seimo kontrolieriui nepriskirta įsiterpti į VDAI kompetenciją atliekant skundų dėl galimų asmens duomenų apsaugos pažeidimų tyrimą, taip pat taikant pažeidėjams poveikio priemones.

Be kita ko, atsižvelgiant į Skundo aplinkybių pobūdį, sprendina, kad jos sietinos su administracinių nusižengimų teisenos veiksmis. Pagal ANK nuostatas, administracinio nusižengimo protokolas surašomas baigus administracinio nusižengimo tyrimą (šios pažymos 5.2 punktą). Be to, vadovaujantis LAT Specialiosios teisėjų kolegijos išaiškinimu, skundas, kuriuo prašoma įpareigoti instituciją pradėti administracinės baudos skyrimo procedūrą (administracinio nusižengimo teiseną), pagal savo pobūdį yra nukreiptas į instituciją, kaip administracinio nusižengimo tyrimo subjektą (šios pažymos 7 punktą). Pažymėtina, kad administracinių teisės pažeidimų teiseną ir joje dalyvaujantys subjektai nepatenka į viešojo administravimo sistemą (šios pažymos 6.3 punktą), o Seimo kontrolieriui pagal Seimo kontrolierių įstatymą priskirta nagrinėti pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių būtent viešojo administravimo srityje.

Skundo tyrimas baigiamas VDAI sprendimu. Pripažinusi skundą ar jo dalį pagrįsta VDAI teikia duomenų valdytojui ir (ar) duomenų tvarkytojui nurodymus, rekomendacijas ir (ar) taiko kitas teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmens duomenų ir (ar) privatumo apsaugą, nurodytas priemones; surašo administracinio nusižengimo protokolą pažeidimą padariusiam asmeniui (šios pažymos 5.4 punktą).

Pagal ANK 590 straipsnio 1 dalį, pareigūnai, atlikdami įstatymų įgyvendinimo kontrolę ar kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas, administracinių nusižengimų teiseną pradeda vadovaudamiesi ANK ir jų veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Dėl administracinio nusižengimo teisenos pradžios specialus procesinis dokumentas nerašomas. Pareigūnas, be kita ko, turi įvertinti, ar yra pagrindas pradėti administracinio nusižengimo teiseną, surašyti protokolą, ar nėra aplinkybių, kai administracinio nusižengimo teiseną negalima, o pradėta turi būti nutraukta. Pagrindai gali paaiškėti tiek nagrinėjant skundą, tiek vėliau (pvz.: atliekant nurodymų, kai jie buvo teikti, vykdymo kontrolę, paaiškėjus kitoms aplinkybėms ir pan.) (šios pažymos 5.2 punktą).

Kartu akcentuotina, kad, pagal LVAT suformuotą praktiką, viešojo administravimo subjektas gavęs informaciją apie galimai padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją teisės aktų nustatytu būdu, tačiau tai nereiškia, kad jis privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantis į jį asmuo. Be to, vienokios arba kitokios poveikio priemonės taikymas arba jų netaikymas negali būti laikomas pareiškėjų teisių arba įstatymų saugomų interesų pažeidimu, nes visais atvejais tai nesukeltų pareiškėjams tam tikrų tiesioginių teisinių pasekmių (šios pažymos 6.1 ir 6.2 punktai).

Atsižvelgiant į tai, sprendina, kad VDAI nėra saistoma pareiškėjo pageidavimų dėl pažeidėjui taikomų poveikio priemonių. Poveikio priemonės pažeidėjui taikomos vadovaujantis teisės aktų reikalavimais.

Parentant, taikant pažeidėjui poveikio priemonę VDAI yra saistoma ir Reglamento bei ADTAI nustatytų reikalavimų dėl priemonių parinkimo, kuriuos VDAI paaiškino Pareiškėjui Rašte. Vadovaujantis ADTAI 31 str. 2 d. ir ANK 34 str. 6 d. nuostatomis VDAI sprendimai (taip pat ir sprendimas surašyti administracinio nusižengimo protokolą, sprendimas skirti administracinę nuobaudą) turi būti motyvuoti. Teisės aktais nenustatyta imperatyvaus reikalavimo, kad klausimas dėl administracinio nusižengimo protokolo surašymo privalo būti išspręstas ir sprendimas dėl jo išdėstytas tame pačiame sprendime, kuriuo išsprendžiamas pareiškėjo skundas iš esmės.

Iš Pareiškėjo Seimo kontrolieriui pateiktos medžiagos nustatyta, kad jis Skunde keliamu klausimu dėl administracinės baudos (ne)skyrimo pažeidėjui 2020-10-20 kreipėsi į VDAI. VDAI pateikė jam 2020-11-10 atsakymą, kuriame buvo pateikti išsamūs paaiškinimai šiuo klausimu (šios pažymos 4.2 punktą), todėl sprendina, jog Pareiškėjui atsakyta tinkamai ir nėra pagrindo konstatuoti, kad jo prašymas dėl administracinio nusižengimo protokolo surašymo ir administracinės baudos skyrimo pažeidėjui VDAI nebuvo išnagrinėtas.

9. Įvertinus tai, kas pirmiau išdėstyta, darytina išvada, kad VDAI pareigūnų veiksmuose, nagrinėjant Pareiškėjo prašymą dėl administracinio nusižengimo protokolo surašymo ir administracinės nuobaudos skyrimo ir apie tai jį informuojant, teikiant jam paaiškinimus, neįžvelgta biurokratizmo požymių, todėl Skundas atmestinas.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

10. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X skundą dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) **atmesti.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas